

Slachten in Vlaanderen, rapportenboek

1 INLEIDING

Er is de laatste jaren een maatschappelijke discussie op gang gekomen rond de slachtindustrie. Tijdens het islamitisch offerfeest bereikt deze discussie ook een hoogtepunt, met vooral een focus op het onverdoofd slachten enerzijds en het verminderen van dierenleed aan de andere kant. De stem van de dierenrechtenorganisaties zijn goed vertegenwoordigd in het debat, terwijl er veel over de moslims gesproken, maar nooit met de moslims. Een gebrek aan een duidelijke hiërarchische vertegenwoordigingsorgaan speelt daar zeker mee. Toch mag dat geen vrijgeleide zijn om het gesprek éézijdig te voeren. Muslinked wil een bepaalde nuance in het debat brengen, zonder de vertegenwoordiging van de moslimgemeenschap te worden. Dat hebben we gedaan door een deel van de moslimbevolking te bevragen.

1.1 MUSLINKED

Muslinked is een netwerk organisatie dat moslimtalent uit de middenklasse en hoger samenbrengt rond ondernemerschap, onderwijs en de social-profit. De leden van Muslinked bestaan vooral uit professionals uit de profit sector en (beginnende) ondernemers. Wij geloven in het versterken van de high potentials en de middenklasse, omdat zij de mentale en financiële ruimte hebben om een rolmodellen status op te nemen. Zij hebben ook de ruimte om een engagement op te nemen in de diepgaande discussies over maatschappelijke kwesties.

1.2 BEVRAGING

Hypothese en onderzoeksvraag
Hoe staan moslims tegenover de slachtindustrie en in welke oplossingen zien zij voor in de toekomst?
Periode
1 januari – 29 februari 2016.
Samenvatting
Onderzoeksmethode
Een kwantitatieve online bevraging die gedeeld werd via facebook, twitter, mailing en mond-aan-mond.
Respondentengroep
Moslims, hoger opgeleid, beschikken over internet,
Bereik
Vlaanderen, 297 respondenten. Dit betekent een foutpercentage van 3,5% om representatief te zijn voor de meerderjarige moslimgemeenschap in België.
Controle respondenten
Om de kwaliteit van de resultaten te waarborgen zijn volgende maatregelen genomen: <ul style="list-style-type: none">> De resultaten werden gefilterd op antwoorden die voor 90% overeenkwamen. (0 correctie)> Respondenten die nog nooit een offerfeest hebben gevierd zijn gefilterd (0 correctie)

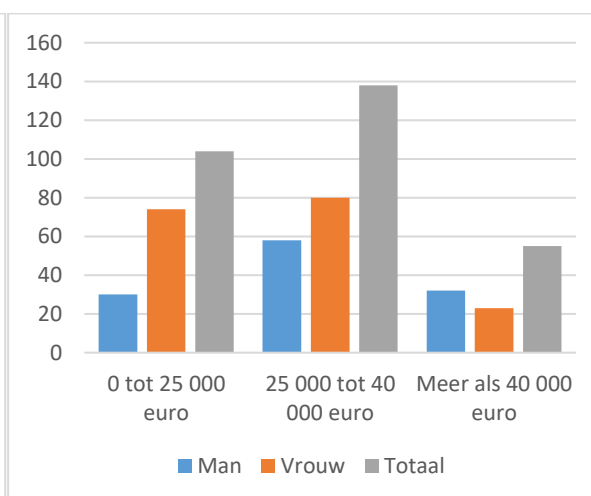
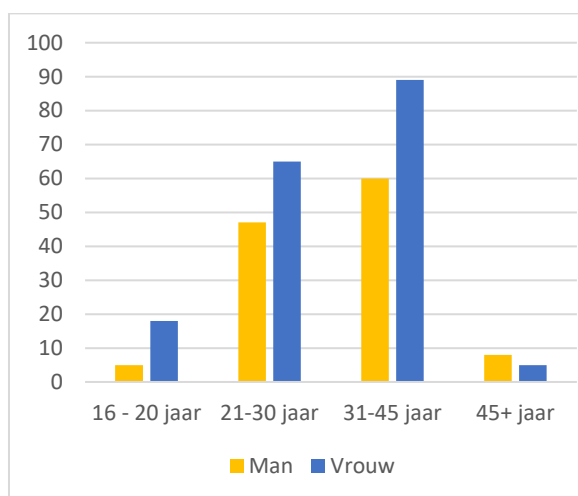
2 RESPONDENTEN-ANALYSE

2.1 DEMOGRAFIE EN SOCIO-ECONOMISCHE CONTEXT

We hebben veel meer vrouwen als mannen bereikt. 59% van de respondenten zijn vrouwen. 53% van de respondenten beschikken over een huishoudbudget dat groter is als 25 000 €. 82% van de respondenten leeft in een gezin dat bestaat uit minstens 3 personen.

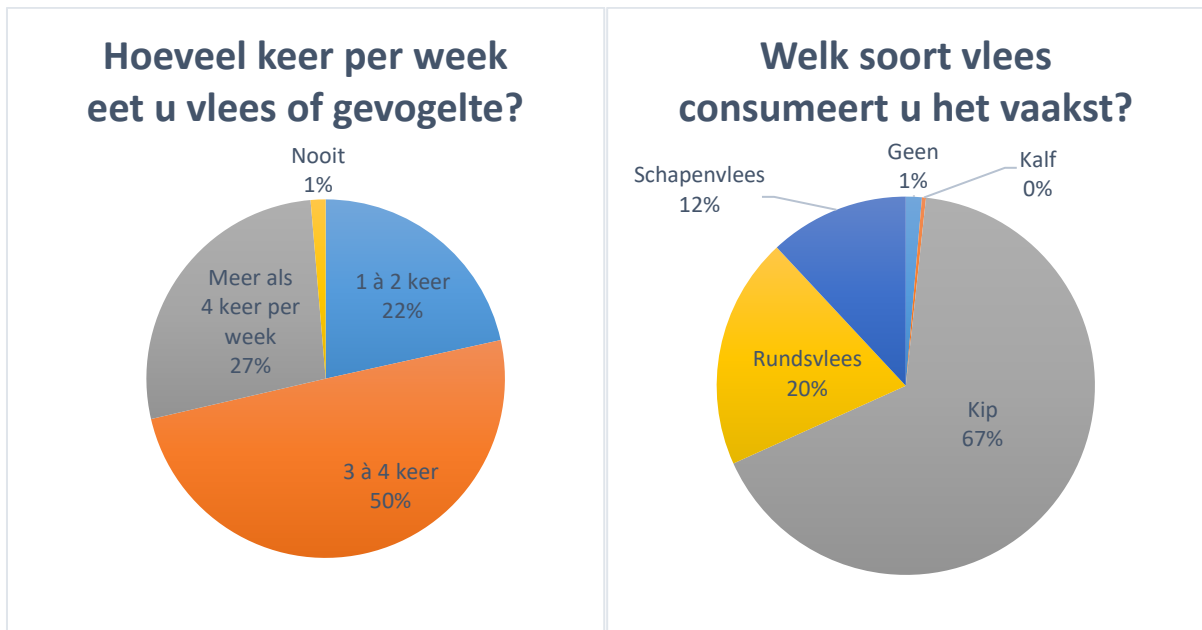
67% wonen in de provincie Antwerpen, 14% Oost-Vlaanderen, 6% limburg, 4% Vlaams Brabant, 3% West-Vlaanderen en 2% Brussels gewest.

Aantal van Wat is het gezamenlijk gezinsinkomen?										
	Man				Totaal Man	Vrouw				Totaal Vrouw
	16 - 20 jaar	21-30 jaar	31-45 jaar	45+ jaar		16 - 20 jaar	21-30 jaar	31-45 jaar	45+ jaar	
tot 25 000 €	3	15	10	2	30	12	29	31	2	74
25 000 tot 40 000 €	1	23	30	4	58	6	30	42	2	80
Meer als 40 000 €	1	9	20	2	32		6	16	1	23
Eindtotaal	5	47	60	8	120	18	65	89	5	177

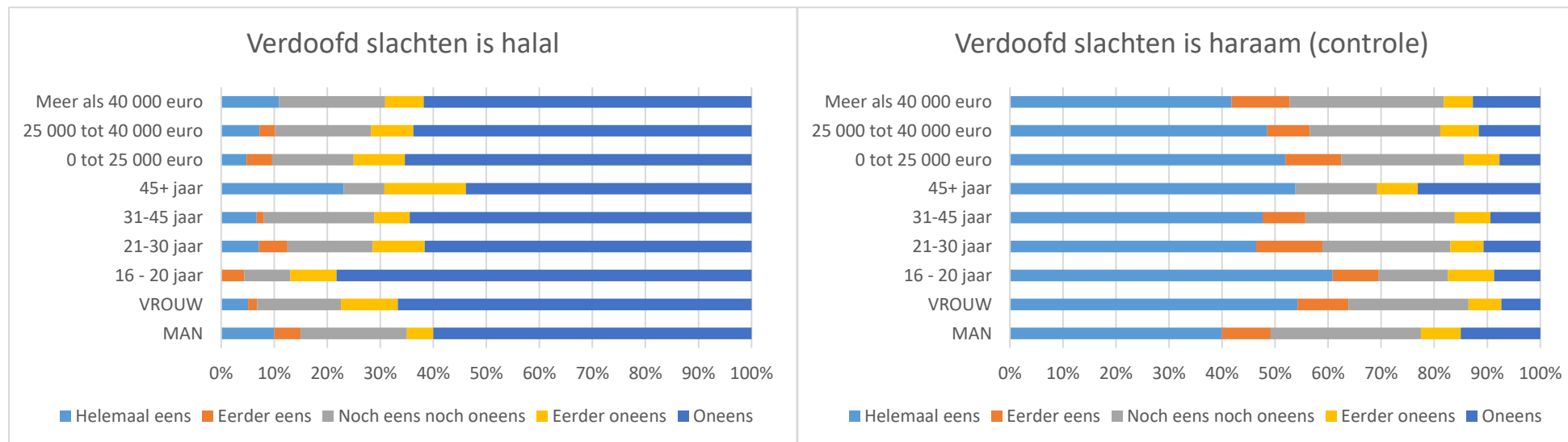
2.2 VLEESCONSUMPTIE

De respondenten eten meer vlees en gevogelte dan de gemiddelde Vlaming. Er wordt veel meer gevogelte geconsumeerd dan groter vee.

3 ANALYSE VAN DE ANTWOORDEN

3.1 (ON)VERDOOFD SLACHTEN

Interpretatie:

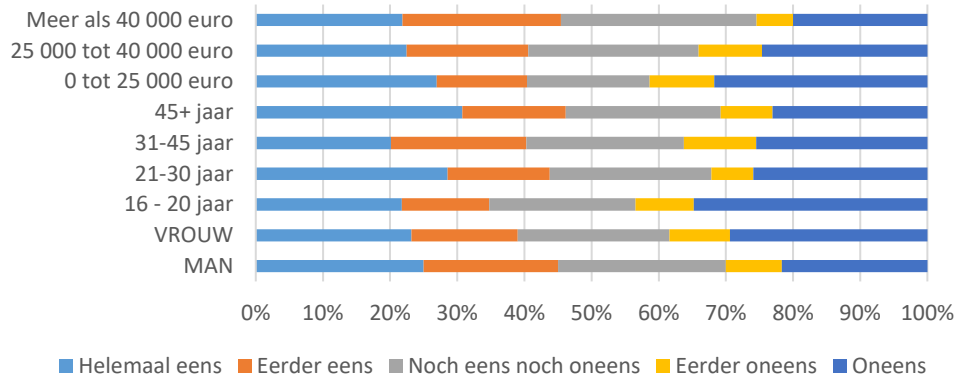
1. Er is geen correlatie tussen economische klasse en het standpunt dat verdoofd slachten halal¹ is.
2. De tweede generatie (45 jaar en ouder) staan meer open voor verdoofd slachten. Jongeren veel minder.
3. Er is een grote tussenmoot die neutraal staan tegenover verdoofd slachten.
4. Bij de vraag of het haraam² (niet toegestaan) is, zijn de antwoorden positiever in het voordeel voor het verdoofd slachten. Dit wil zeggen dat de deel van respondenten het niet per definitie als niet toegestaan klasseren, wat ruimte laat voor een theologische discussie.

Verdoofd slachten is halal (controlevraag haraam)				
%	16-20 jaar	21-30 jaar	31-45 jaar	45+ jaar
Positief	4,35 (17,39)	12,50 (16,96)	8,05 (16,11)	23,08 (30,77)
Neutraal	8,70 (13,04)	16,07 (24,11)	20,81 (28,19)	7,69 (15,38)
Negatief	86,96 (69,57)	71,43 (58,93)	71,14 (55,70)	69,23 (53,85)

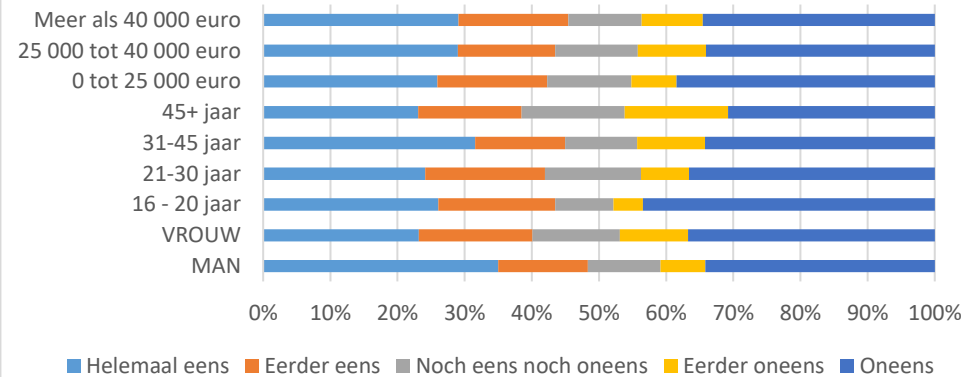
¹ Halal: toegestaan binnen een islamitisch kader

² Haraam: niet toegestaan binnen een islamitisch kader

Als verdoofd halal zou zijn, dan zou ik daarvoor kiezen

Er moet meer onderzoek komen naar verdoofd slachten?

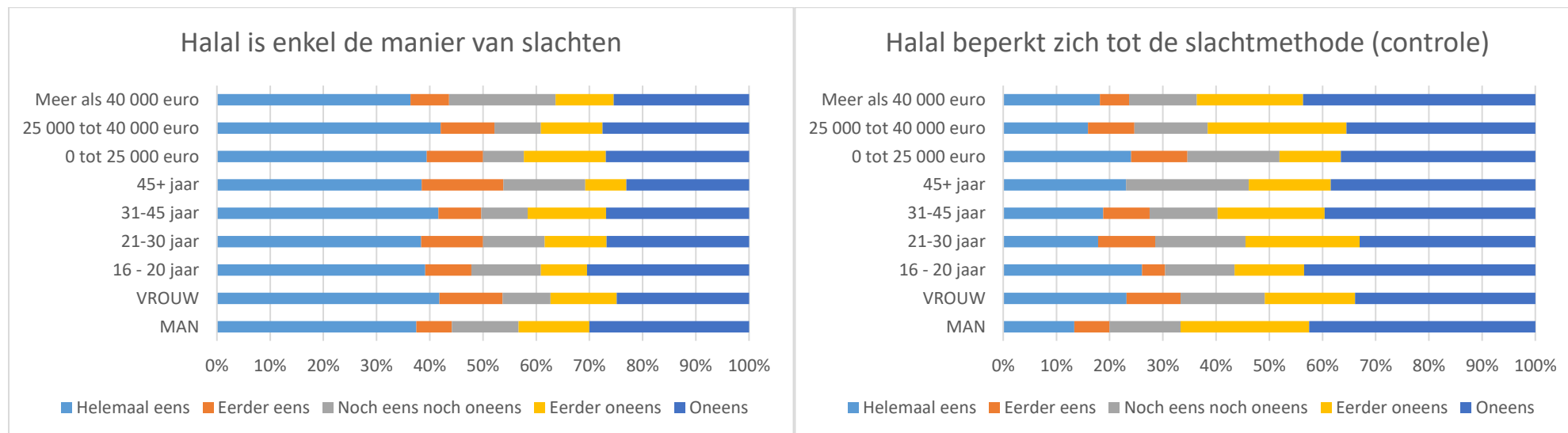

Interpretatie:

- Ongeveer 40% van de respondenten zou voor verdoofd slachten kiezen indien dit halal zou zijn. Slechts 25% staat daar negatief tegenover.
- Respondenten in een lagere socio-economische klasse zouden veel minder snel kiezen voor verdoofd slachten. Een kwantitatief onderzoek is hier nodig om te redenen te achterhalen. (onze interpretatie zou zijn dat verdoofd slachten gezien zal worden als duurder, zoals het biologisch aanbod)
- Jongeren zouden ook minder voor verdoofd geslacht vlees kiezen. Een kwantitatief onderzoek is hier nodig om te redenen te achterhalen. (onze interpretatie zou zijn dat verdoofd slachten de laatste jaren als een polariserend debat is overgekomen bij de jongeren, waardoor hun aversie daarvoor is gegroeid)
- Alle respondenten vinden wel in gelijke mate dat er wel en geen onderzoek moet komen rond het verdoofd slachten. 40% is voor, 40% tegen, de rest zit ertussen.

Als verdoofd slachten halal zou zijn, dan zal ik daarvoor kiezen (er moet meer onderzoek komen)							
%	16-20 jaar	21-30 jaar	31-45 jaar	45+ jaar	<25k €	25-40k	>40k €
Positief	34,78 (43,48)	43,75 (41,96)	40,27 (44,97)	46,15 (38,46)	40,38 (42,31)	40,58 (43,48)	45,45 (45,45)
Neutraal	21,74 (8,70)	24,11 (14,29)	23,49 (10,74)	23,08 (15,38)	18,27 (12,5)	25,36 (12,32)	29,09 (10,91)
Negatief	43,48 (47,83)	32,14 (43,75)	36,24 (44,30)	30,77 (46,15)	41,35 (45,19)	34,06 (44,20)	24,45 (43,64)

3.2 DIERENLEED

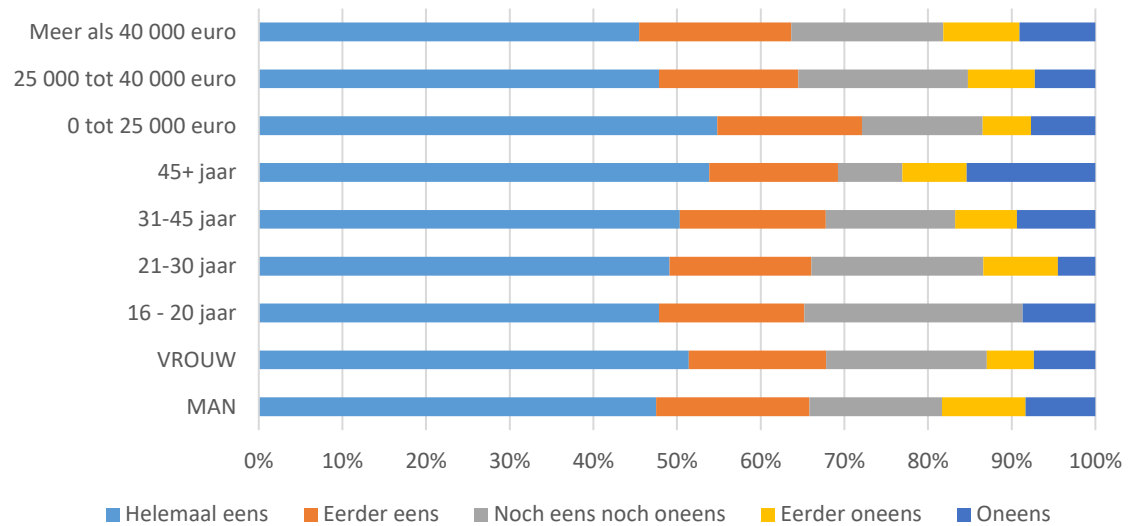
Interpretatie:

1. Rond de 40% van de respondenten vindt dat halal niet enkel de manier van slachten is. Tegenover 50% die zegt dat halal enkel de slachtmethode is. Bij de controlevraag ligt het percentage lager.
2. Meer als de helft vindt dat halal zich niet beperkt tot de slachtmethode, dus ook vinden dat halal meer is als het slachten.

Halal is enkel de manier van slachten (halal beperkt zich tot de slachtmethode)

%	16-20 jaar	21-30 jaar	31-45 jaar	45+ jaar
Positief	47,83 (30,43)	50,00 (28,57)	49,66 (27,52)	53,85 (23,08)
Neutraal	13,04 (13,04)	11,61 (16,96)	8,72 (12,75)	15,38 (23,08)
Negatief	39,13 (56,52)	38,39 (54,46)	41,61 (59,73)	30,77 (53,85)

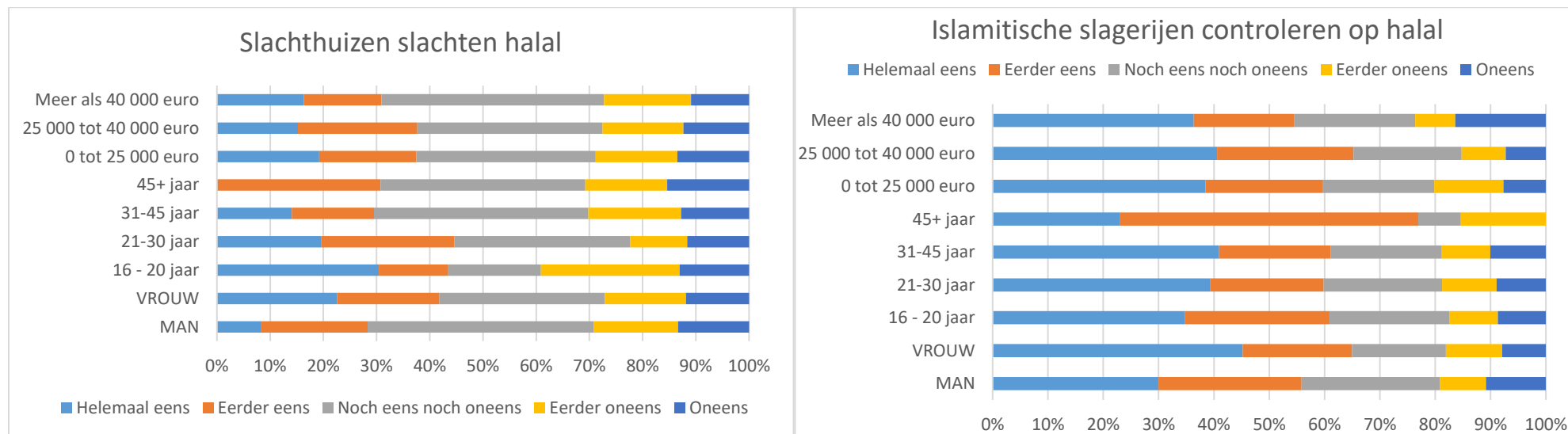
De manier waarop dieren gekweekt worden, is belangrijk om halal te zijn?

Interpretatie:

- Rond de 65% van de ondervraagde respondenten vinden dat de manier waarop een dier gekweekt wordt, een voorwaarde is om halal te zijn. Een kwalitatief onderzoek is nodig om de redenen hierachter te onderzoeken.
Onze interpretatie: Dit in combinatie met de vorige interpretatie (3.2.2. Meer als de helft vindt dat halal zich niet beperkt tot de slachtmethode, dus ook vinden dat halal meer is als het slachten) geeft aan dat een diervriendelijke manier van kweken belangrijk is voor een grote meerderheid van de respondenten.

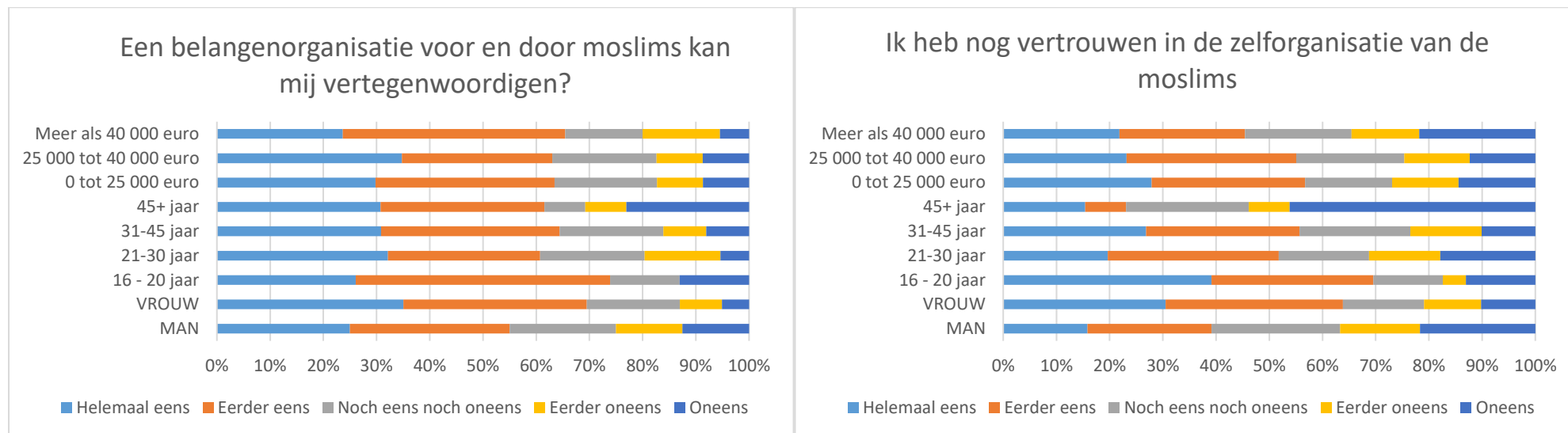
3.3 VERTROUWEN IN DE SLAGER

Interpretatie:

1. Er is een grote leeftijds kloof. De oudere mensen hebben geen volste vertrouwen in de slachthuizen. Terwijl jongeren het meeste vertrouwen hebben. Vrouwen hebben ook meer vertrouwen dan mannen. Opmerkelijk is dat evenveel jongeren geen als wel vertrouwen hebben in de slachthuizen. Gemiddeld zegt wel rond de 30% geen vertrouwen te hebben, als 35% wel vertrouwen.
2. Rond de 60% vertrouwt wel de slager dat die controleert op halal. Iets minder als 20% vertrouwt daar niet op. Opmerkelijk is dat 45-plussers veel minder een uitgesproken vertrouwen hebben, maar wel het voordeel van de twijfel geven (eerder eens en geen absoluut geen vertrouwen).

3.4 VERTEGENWOORDIGING

Interpretatie:

1. Jongeren hebben meer vertrouwen in een belangenorganisatie en geloven ook dat een dergelijke organisatie hun kan vertegenwoordigen. Ze geloven ook sterker dat de moslimgemeenschap zelf iets moet ondernemen.
2. Er moet een belangenorganisatie komen die vertrekt vanuit de moslimgemeenschap die de belangen van de moslims kan behartigen.

4 ALGEMENE CONCLUSIE

Er zijn heel wat mogelijkheden om de piste van het verdoofd slachten vorm te geven. De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn:

Er moeten nog een kwalitatief opvolgonderzoek komen om de nuances van de antwoorden verder te onderzoeken. Uit de beschikbare data kunnen wel enkele trends besloten worden.

Een éézijdige beslissing en belichting op het verdoofd slachten, zorgt voor polarisatie waarbij vooral jonge Vlaamse moslims zich van gaan afzetten. Het is belangrijk dat dierenrechtenorganisaties mee betrokken worden, maar ze moeten niet het debat eenzijdig inkleuren. Op dit moment is er een grote mismatch in machtsverhouding, waarbij dierenrechtenorganisaties veel meer airplay en impact hebben dan de moslimgemeenschap. Dit zorgt ervoor dat de kwestie niet meer bespreekbaar wordt. Subtiliteit en sereniteit in het debat zijn nodig. Zowel op politiek als op mediaal vlak.

Moslims vinden de manier waarop dieren gekweekt worden belangrijk in het concept halal. Wat zoveel betekent als het dierenleed moet maximaal vermeden worden. Door de focus enkel op de laatste momenten van het dier te leggen, komt het bij veel moslims (vooral de jongeren en jong volwassenen) over als een hypocriete pestmaatregel die dan zorgt voor de hierboven beschreven polarisatie.

De ondervraagde moslims sluiten verdoofd slachten minder uit en willen graag meer onderzoek zien. Niet enkel in de theologische kwestie van verdoofd slachten, maar ook in de verdoofmethoden.

Verdoofd slachten wordt waarschijnlijk geassocieerd met duurder, naar analogie van biologisch voedsel. Verder onderzoek is hier wel nodig.

De slaggers moeten het hebben van hun vertrouwen van de consument. Van zodra de slaggers niet kunnen garanderen dat hun vlees halal is, dan zal dat nefaste gevolgen hebben voor hun omzet. Dit betekent dat ze zich moeten kunnen baseren op theologische uitspraken om hun vlees als halal te kwalificeren. Er is weinig vertrouwen in labels die slachthuizen zouden uitreiken, omdat het vertrouwen in de slachthuizen heel laag is.

Er moet een belangenorganisatie komen die vertrekt vanuit de moslimgemeenschap die de belangen van de moslims kan behartigen. Er is zou ook een vertrouwen in die organisatie zijn.